

§ 7**Verksamhetsplan 2017 för utbildningsnämnden****Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2017 med tillägg av de aktiviteter som anges i beslutspunkt punkt 14.
2. Utbildningsnämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av omslutningsförändringar motsvarande 1 279,1 mnkr, bilaga 2.
3. Ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet godkänns, bilaga 5.
4. Verksamhetsförändringar godkänns enligt avsnitt 3.5.
5. Resultatenheter och anslagsenheter för 2017 godkänns enligt avsnitt 5 samt bilaga 2 och 3.
6. Modell för prissättning vid försäljning godkänns, bilaga 7.
7. Kostnader för köp från serviceförvaltningen fördelas ut till enheterna, bilaga 9.
8. Kostnader för it-system och systemförvaltning fördelas ut till enheterna baserat på elevantalet och antal anställda under höstterminen 2016, bilaga 10.
9. Plan för upphandling godkänns, bilaga 11.
10. System och plan för intern kontroll godkänns, bilaga 12.
11. Utbildningsnämnden ansöker om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning, avsnitt 4.2 och bilaga 16 1-3.
12. Utbildningsnämnden delegerar till utbildningsdirektören att på nämndens vägnar ansöka om medel från den sociala investeringsfonden.
13. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.
14. Utbildningsnämnden beslutade att lägga till nedanstående aktiviteter till verksamhetsplanen för 2017:
I anslutning till respektive avsnitt i verksamhetsplanen infogas följande aktiviteter, som alla har startdatumet 2017-01-10 och slutdatumet 2017-12-31:

Systematiskt kvalitetsarbete

En fördjupad analys av fördelningen av det socioekonomiska tilläggsbeloppet ska genomföras.

Förskoleklass

Ytterligare insatser för att alla sexåringar deltar i förskoleklassens verksamhet ska genomföras.

Fritidshem och fritidsklubb

Ett utökat samarbete med stadsdelsnämnderna och ideella organisationer för att komplettera skolans verksamhet efter

undervisningstidens slut ska initieras av utbildningsförvaltningen.

En skola för alla – ett inkluderande perspektiv, CSI-grupper

Goda exempel på hur skolor lokalt utvecklar arbetsmetoder som syftar till att så många som möjligt ska garanteras en god utbildning på en skola nära hemmet ska spridas.

Planering och utbyggnad för ökad kapacitet

Utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan ska tillföras så konkreta planer som möjligt för skolutbyggnaden fram till år 2040 och inkludera även gymnasieskolan.

Dagens beräkningsprinciper gällande lokalkostnaden per elev ska kompletteras med andra relevanta mått, såsom stadens genomsnittliga lokalkostnad per elev totalt sett.

En särskild genomgång ska göras av stadens alla F-6-skolor för att ånyo bedöma de praktiska förutsättningarna för och lämpligheten i att möjliggöra utökningar till F-9.

4.2 Kompetenta och engagerade medarbetare

Förvaltningen ska under 2017 införa mobila lärarteam som kan samordna behovet av vikarier eller vara extra resurs, till exempel vid kortare sjukfrånvaro eller när medarbetare kompetensutvecklar sig.

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Grundskoleavdelningens geografiska indelning ska ses över i syfte att förstärka de synergieffekter som uppstår genom samverkan mellan skolor som representerar hela spektrumet av socioekonomiska grundförutsättningar.

1.1.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Skolorna ska ges stöd i arbetet med ekologiskt hållbar utveckling respektive lärande för hållbar utveckling.

15. Utbildningsnämnden anförde därutöver:

Förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för år 2017 ringar på ett tydligt sätt in de utmaningar som Stockholms utbildningsväsende står inför och följer med adekvata nämndindikatorer och aktiviteter upp kommunfullmäktiges budget för verksamhetsåret.

Förvaltningen ska i sitt arbete även beakta att god studiero kräver elevinflytande och en studiesituation där negativ stress förebyggs. Utomhusmiljön på såväl förskolor som skolor är en viktig del i barn och elevers kunskapsutveckling och välbefinnande. Det är därför viktigt att förvaltningen i samarbete med stadsdelsnämnderna och SISAB arbetar vidare med hur

staden kan utveckla kvaliteten på våra förskolegårdar och skolgårdar med hjälp av lekvärdesfaktor.

Förvaltningen ska förtydliga grundskoleverksamhetens geografiskt baserade ansvarsfördelning, som ett led i att vara en ännu bättre samarbetspartner i Stockholms olika stadsdelsområden. Stadens rektorer och övriga skolmedarbetare besitter viktiga kunskaper och idéer som ska tas tillvara i det lokala utvecklingsarbete som syftar till att alla stadsdelar i Stockholm är levande och trygga.

Eggeby gårds naturskola ska ges långsiktiga förutsättningar att bedriva och utveckla sin verksamhet i dialog med utbildningsförvaltningens skolor och, vad avser förskolebarn, relevanta stadsdelsförvaltningar. På motsvarande sätt ska en naturskoleverksamhet börja byggas upp i södra delen av Stockholm i anslutning till Flatenområdet i samarbete med Miljöverkstan. Detta arbete ska utgå från kärnverksamhetens pedagogiska behov och syfta till att stödja både elevernas kunskapsutveckling och deras tillgång till de naturmiljöer som finns inom Stockholms gränser.

En viktig del av skolans miljöarbete är att minska matens klimat- och miljöbelastning. Vi vill därför tydliggöra att detta är en viktig del av arbetet för att uppnå kommunfullmäktiges mål om ett klimatsmart Stockholm. Genom stadens miljöprogram har nämnden bland annat i uppdrag att öka matavfallsinsamlingen och utöka utbudet av vegetariska livsmedel.

Förvaltningen ska kartlägga alla grund- och gymnasieskolors samarbete med relevanta museer och andra kulturinstitutioner, i syfte att sprida goda exempel och kunna garantera alla elever som söker till någon av Stockholms stads skolor att det finns ett medvetet arbete kring detta.

Kulturnämndens satsning på El Sistema, som kommer ett flertal av stadens skolor till del, ska aktivt främjas av utbildningsförvaltningen. Målet ska vara att, genom gott samarbete mellan berörda förvaltningar, säkerställa verksamhetens fortlevnad och successiva utvidgning. Här ska också förutsättningarna för samverkan med fristående aktörer och folkbildningen tas i beaktande.

Det är även viktigt att det finns förskoleverksamheter som omfattar alla barn och där staden exempelvis i samarbete med civilsamhället bidrar till att papperslösa barn i förskoleåldern kan delta i förskoleverksamhet.

Barnomsorg som bedrivs på obekväm arbetstid ska finnas så nära hemmet som möjligt. När ersättningssystemet förändras ska detta följas upp och beaktas.

Skolan förebygger kränkningar, diskriminering och trakasserier genom regelbunden kartläggning av verksamheten tillsammans med elever. Skolor som har deltagit i det våldspreventiva arbetet har minskat förekomsten av våld och förändrat negativa normer kring kön. Eleverna ska få kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter och ska utveckla demokratiska förmågor. Utbildningsförvaltningen ska stärka arbetet med mänskliga rättigheter i skolan.

I tider när antidemokratiska krafter växer är skolans arbete med demokrati och mänskliga rättigheter särskilt viktigt. Därför ska utbildningsförvaltningen stärka arbetet med mänskliga rättigheter i skolan, exempelvis genom kompetensutvecklingsinsatser. Under år 2017 ska också ett antal skolor genomföra ett våldspreventivt arbete för att minska våld och kriminalitet. Utbildningsförvaltningen ska arbeta med våldsprevention med utgångspunkt i beprövade metoder som tar sig utgångspunkt i attitydförändringar kring kön och jämställdhet.

16. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 12 december 2016, dnr 1.2.1-9540/2016.

Utbildningsnämnden ansvarar för drift och utveckling av kommunal verksamhet inom förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Utbildningsnämnden ansvarar för att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna hantera frågor som är stadsgemensamma för förskolorna. Utbildningsnämnden ansvarar tillsammans med kommunstyrelsen för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och uppföljning av förskoleverksamhet.

De övergripande och prioriterade områdena för utbildningsnämnden är:

- Alla barns och ungdomars lärande, kunskapsutveckling och resultat
- Kompetensförsörjning
- Skolutbyggnad
- Samverkan och samarbete
- Ekonomi och effektivitet

All verksamhet bedrivs med våra barn och ungdomar i centrum och en god samverkan med deras vårdnadshavare är avgörande för att nå framgång. Förvaltningen intensifierar under året arbetet för att öka likvärdigheten och förstärka det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan och skolan. Alla stockholmare ska kunna lita på att de kommunala skolorna har god kvalitet. Därför behöver alla processer som förvaltningen initierar och driver leda till att skillnaderna minskas i stadens skolor och leda till ökad måluppfyllelse för eleverna oavsett bakgrund. För att åstadkomma en hållbar kunskapsutveckling för alla elever ska förvaltningen stärka samverkan med andra förvaltningar, myndigheter och civilsamhället, inte minst i socioekonomiskt svaga områden. Samarbete mellan skolor och rektorer ska främjas och alla kommunala skolor ska ha ett aktivt och förtroendefullt samarbete med respektive stadsdelsförvaltning, framförallt när det gäller övergången mellan förskola och skola samt med socialtjänst och fritidsverksamhet för att möta elevers behov. Digitalisering ska genomgående användas som ett verktyg för att utveckla lärandet.

Förvaltningen har för *förskolan* särskilt prioriterat att få fler barn inskrivna i förskoleverksamhet, förbättra möjligheterna att rekrytera och behålla förskollärare samt att erbjuda stadsövergripande kompetensutvecklingsinsatser. Inom *grundskolan* prioriteras att öka måluppfyllelsen, förstärka elevhälsoarbetet, mottagande och undervisning av nyanlända elever samt kvaliteten i fritidshemmet. För *gymnasieskolan* prioriteras elevers lärande, det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet, mottagande och utbildning inom språkintröduktion för nyanlända elever, gymnasieutbyggnaden och fördjupad samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Förslaget till verksamhetsplan och budget för 2017 godkänns.
2. Nämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av omslutningsförändringar motsvarande 1 279,1 mnkr, bilaga 2.
3. Ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet godkänns, bilaga 5.

4. Verksamhetsförändringar godkänns enligt avsnitt 3.5.
5. Resultatenheter och anslagsenheter för 2017 godkänns enligt avsnitt 5 samt bilaga 2 och 3.
6. Modell för prissättning vid försäljning godkänns, bilaga 7.
7. Kostnader för köp från serviceförvaltningen fördelas ut till enheterna, bilaga 9.
8. Kostnader för it-system och systemförvaltning fördelas ut till enheterna baserat på relevantalet och antal anställda under höstterminen 2016, bilaga 10.
9. Plan för upphandling godkänns, bilaga 11.
10. System och plan för intern kontroll godkänns, bilaga 12.
11. Nämnden ansöker om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning, avsnitt 4.2 och bilaga 16 1-3.
12. Nämnden delegerar till utbildningsdirektören att på nämndens vägnar ansöka om medel från den sociala investeringsfonden.
13. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.
14. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden Olle Burell (S) och ledamöterna Richard Åkesson (MP), Edith Ringmar af Forselles (V) och tjänstgörande ersättaren Maria Jansson framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Ledamoten Cecilia Brinck (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Tjänstgörande ersättaren Sigrid Rydell Johnson (L) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Tjänstgörande ersättaren John Kåberg (C) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med gemensamma yrkandet från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att uppdra åt förvaltningen att införa lärarsekreterare.
- att uppdra åt förvaltningen att införa Aktivt skolval i Stockholms skolor.

- att uppdra åt förvaltningen att återkomma till nämnden med nya riktlinjer för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd med hänvisning till vad som anförs nedan.
- att uppdra åt förvaltningen att i samarbete med berörda nämnder återkomma till nämnden med en plan för att permanenta tillfälliga bygglov för skollokaler som berör utbildningsnämndens verksamheter.
- att därutöver anföra:

Alla barn i Stockholm ska ha rätt till en skolgång som präglas av kunskap, stimulans, studiero och trygghet. Mångfalden av skolor med olika inriktning och rätten att välja den skola som passar den enskilda elevens individuella behov bäst ska värnas. Det fria skolvalet är en grundförutsättning för att nå stadens mål om att vara en av världens ledande kunskapsregioner. Valfriheten är en rättighet vi ska värna och utveckla, ingen vet bättre än elever och dess föräldrar vad som passar just dem. Valfriheten medför också konkurrens mellan olika skolor, vilket gynnar kvaliteten. Vi kommer alltid att försvara det fria skolvalet. Under året ska utbildningsförvaltningen arbeta för införandet av ett aktivt skolval där alla elever ska göra ett aktivt val till förskoleklass och i senare årskurser där behov föreligger.

Stockholms skolor står inför en rad utmaningar där elevökningarna, personalförsörjningen och resultatskillnaderna mellan skolor är de mest prioriterade. Givet utgångsläget och behovet är det därför provocerande att den socialdemokratiskt ledda majoriteten gör de lägsta skolsatsningarna och schablonpåslagen på tolv år. De schablonpåslag som görs för 2017 täcker knappt inflationen, än mindre kommer det att räcka till lärarlönesatsningar, personalförstärkningar eller ökade ambitioner när det gäller elevernas resultatutveckling. Till skillnad från den socialdemokratiskt ledda majoriteten väljer Moderaterna att prioritera insatser som syftar till att stärka kvalitén i Stockholms skolor.

Mer pengar kommer förvisso inte i sig själv att förbättra skolans resultat men majoritetens verksamhetsplan saknar konkreta förslag på hur kvalitén i Stockholms skolor ska förbättras. Verksamhetsplanen innehåller mängder av fina ord om rätten till en likvärdig utbildning, satsning på lärare och normkritiska förhållningssätt men väldigt få konkreta förslag och idéer. Likaså visar verksamhetsplanen på den styrande majoritetens oförmåga att prioritera och fokusera, med närmare 70 indikatorer och ännu fler aktiviteter som nämnden ska genomföra under året så blir verksamheterna extremt svåra att styra och följa upp eftersom det är oklart vilket fokus som verksamheterna ska ha. Skolans huvudsakliga uppdrag är att förse eleverna med grundläggande kunskaper och se till att de

går ut skolan med godkända betyg, att då jämställa detta mål med t ex ”andelen grundskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik” är helt orimligt.

I årets verksamhetsplan finns många fina skrivningar om att skillnaderna mellan skolorna måste minska och att alla elever har rätt till en bra utbildning. Vi delar uppfattningen att skillnaderna måste minska och att alla elever har rätt till en bra utbildning. Till skillnad från majoriteten så tror vi dock inte att begränsningar av det fria skolvalet kommer att uppnå det resultatet. Trots att de växande skillnaderna mellan skolor har varit den fråga som legat högst på majoritetens dagordning så kan vi, utifrån elevernas resultat för läsåret 2015/16, konstatera att skillnaderna har ökat mellan de socioekonomiskt starka och de socioekonomiskt svaga eleverna. Däremot har inga konkreta förslag till hur man avser bryta den negativa trenden presenterats. År 2015 utökades det socioekonomiska tillägget och idag motsvarar kostnaderna för det drygt en miljard kronor. Det är väldigt mycket pengar, som i huvudsak går till att anställa mer personal. Det är förvisso bra att skolor med större utmaningar har fler anställda och att de ges förutsättningar för att locka till sig de skickligaste lärarna men, givet utfallet, finns det all anledning att ifrågasätta om dessa pengar verkligen används på ett optimalt sätt. En utvärdering av det socioekonomiska stödet bör därför göras under året för att få klarhet i vilka insatser som faktiskt ger effekt och leder till bättre resultat, och vilket syftet med pengarna är.

Verksamhetsplanen för 2017 saknar också konkreta satsningar på lärarna och personalen i skolan. Idag finns ett enormt behov av att rekrytera personal till skolorna. Enligt beräkningar från utbildningsförvaltningen så behöver över 1000 lärare per år nyrekryteras och därutöver ska även förskollärare och rektorer rekryteras. Att utöka antalet platser på lärarutbildningarna och samtidigt locka fler att välja läraryrket är en del i att komma tillrätta med lärarbristen men det kommer inte att lösa hela problemet. Idag väljer många lärare att byta yrke eller arbetsgivare. För att Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare för lärare även i framtiden måste vi även se över hur vi kan förbättra deras arbetsvillkor och arbetsmiljö för att behålla de lärare som redan är anställda. Inom detta område finns det stor utvecklingspotential för staden, t ex ska nämnas att vi förra året hade ett nettotapp vad gäller förskollärare. Lönefrågan är en viktig aspekt, men även avlastning av sysslor som inte direkt är kopplade till den pedagogiska rollen och lärarnas professionella yrkesutövande är central. Vi föreslår därför att utbildningsnämnden under året ska införa lärarsekreterare i mindre skala, genom en pilotskola, för att ge

lärarna avlastning. Likväl så är vi kritiska till de ytterligare pålagor som den politiska majoriteten nu vill lägga på lärarna, t ex genom reformen om rätt till heltid i förskolan även för barn till föräldralediga.

Till skillnad från den socialdemokratiskt ledda majoriteten så har vi ambitioner och idéer om hur vi vill att Stockholms skolor ska utvecklas, resultaten förbättras och lärarnas förmåga tas tillvara. Utöver förslaget om att införa lärarsekreterare under året så vill vi även, med kommunala pengar, utöka antalet karriärlärartjänster så att fler får chansen att utvecklas i sin lärarroll. Vi vill också att karriärtjänster införs i förskolan så att även lärarna i förskolan får rimliga karriärutvecklingsmöjligheter.

Dagens system för elever i behov av särskilt stöd är inte utformat på ett sätt som gynnar eleverna. Dessutom försvårar det för fristående resursskolor. Vi vill att utbildningsförvaltningen under året återkommer till nämnden med ett förslag som utgår från elevens behov och där tilläggsbeloppet följer med eleven oavsett vilken skola denne väljer. Dagens system skapar en osäkerhet för skolorna som kan söka tilläggsbelopp först när man tagit in eleven utan att veta vilka pengar man har rätt till. Det är heller inte rimligt att det är upp till skolorna att kartlägga elevens behov, det borde kommunen göra, precis som man gör i de flesta andra kommuner.

Behovet av ändamålsenliga skollokaler är viktigt och ska prioriteras. Det är viktigt att befintliga lokaler uppfyller kraven på godkänd luftkvalité, trygghet och att skolorna tillhandahåller en god arbetsmiljö för såväl elever som anställda. Likväl är det viktigt att utbildningsförvaltningen och SISAB ser över kostnaderna för skollokaler i syfte att hålla de så låga som möjligt utan att för den delen kompromissa på skolornas behov. Vår inställning är att pengarna i första hand ska gå till verksamheten och inte till lokaler. Vidare är det viktigt att utbildningsförvaltningen, tillsammans med berörda nämnder och bolag, under året påbörjar arbetet med att ta fram en handlingsplan med hur man avser komma tillrätta med problemet med skollokaler som idag har tillfälliga bygglov. Målet är att permanenta så många byggnader som möjligt under året med den långsiktiga ambitionen med att permanenta samtliga tillfälliga bygglov för skollokaler.

I vårt budgetförslag föreslår vi att utbildningsnämnden delas upp i två nya nämnder, en med ansvar för förskola och grundskolan samt en gymnasienämnd med ansvar för gymnasieskolan. Detta vill vi genomföra i syfte att renodla,

givet att gymnasieskolan är en frivillig skolform, och stärka kvalitén i verksamheterna.

I övrigt hänvisar vi till Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Reservation

Sigrid Rydell Johnson (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att uppdra åt förvaltningen att inrätta fler förstelärartjänster i grund- och gymnasieskolan och förstelärartjänster i förskolan från 1 juli 2017.
- att uppdra åt förvaltningen att tillsammans med berörda förvaltningar under 2017 genomföra en riktad lönesatsning för lärare i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan.
- att uppdra åt förvaltningen att tillsammans med stadsledningskontoret förbereda inrättandet av ett oberoende expertråd för skolutveckling.
- att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda införandet av ett språkförståelsetest i förskoleklass.
- att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda central rättning av prov.
- att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda hur en utbildningsgaranti kan införas.
- att uppdra åt utbildningsförvaltningen att utreda förutsättningarna för att starta en egen speciallärarutbildning respektive förskollärarutbildning i samverkan med lärosätena i regionen.
- att därutöver anföra:

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina liv. En lyckad skolgång är varje ung människas bästa försäkring mot framtida utanförskap, och samhällets bästa försäkring för välbefinnande och utveckling.

Skolan ska inte vara värdeneutral. Skolan ska ta tydlig ställning för humanistiska och demokratiska värderingar, mot extremistiska och våldsbejakande uttryck. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar. Genom hela utbildningsväsendet ska ett medvetet och kunskapsbaserat arbete bedrivas för jämställdhet och för alla barns och elevers lika möjligheter oberoende av kön. Skolan ska motverka hedersförtryck.

Stockholms stads skolpolitik ska utgå från vedertagen internationell forskning. Lönerna för skickliga lärare ska fortsätta att höjas. Stockholms stad ska ha ett starkt socioekonomiskt fördelningssystem. Studieron ska förbättras, skolket och de sena ankomsterna minska. Högre lärartäthet i de lägre åldrarna ska prioriteras, och i de högre årskurserna ska tvålärarsystem underlättas. Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som de behöver för att klara fortsatta studier. Allra viktigast är baskunskaperna - att kunna läsa, skriva och räkna.

De högskoleförberedande programmen i stadens gymnasieskolor ska hålla en hög nivå och utgöra en god grund för fortsatta studier. Ett ökat externt samarbete med till exempel högskolor och universitet, näringsliv, kulturinstitutioner och andra organisationer behövs för att utveckla utbildningarna. Yrkesprogrammen i stadens gymnasieskolor ska vara av hög kvalitet och leda till att studenterna blir attraktiva på arbetsmarknaden. För att öka andelen som väljer yrkesprogram krävs en väl utvecklad samverkan med branschorganisationerna. Staden bör även utöka samarbetet med andra kommuner i länet för att tillsammans skapa attraktiva yrkesutbildningar.

En skicklig lärare är den enskilt viktigaste faktor för elevernas kunskapsresultat. Läraryrket är därför Sveriges viktigaste yrke. Stockholms elevers skolresultat är beroende av att skickliga och engagerade lärare vill arbeta här. Rekryteringsbehovet av lärare är stort. Lönen är en viktig faktor om läraryrket igen ska bli ett högstatusyrke. Mellan 2006 och 2014 höjdes lönerna med i snitt 7500 kronor i månaden för en lärare i staden. Det är bra, men inte tillräckligt. Stockholm är inte längre löneledande för lärare. Det är en position som Stockholm ska återta. En öronmärkt satsning för att genomföra en generell höjning av lärarlönerna behövs.

Arbetsmiljön är en viktig faktor för att höja läraryrkets attraktionskraft. En skola som präglas av trygghet och studiero och där läraren möts av respekt och tillit gynnar inte enbart eleverna utan är också en god arbetsmiljö för lärarna. Lärares arbetsmiljö måste förbättras. Staden måste arbeta mer med att ta bort och förenkla administrativa uppgifter så att en större del av lärares arbetstid kan användas till undervisning.

Satsningen på förstelärare och lektorer ska återupptas. Den avbrutna satsningen försvårar rekrytering och möjligheten att behålla skickliga lärare. Möjligheten att göra karriär inom läraryrket måste stärkas. Skolforskningen är tydlig med att skickliga lärare är avgörande för goda skolresultat. Satsningen

på förstelärare och lektorat ska återupptas och utvidgas till att gälla även förskollärare. Från halvårsskiftet ska 100 karriärtjänster för förskollärare inrättas och 174 förstelärartjänster i grund- och gymnasieskola.

Nyexaminerade lärare ska erbjudas en god introduktion och handledning/coachning under den första tiden som yrkesverksam. Även under resten av yrkeslivet ska lärare i Stockholms stad erbjudas ett brett utbud av seminarier, nätverk och coachning. Liberalerna föreslår att alla stadens legitimerade lärare som har minst tio års tjänstgöring som lärare bakom sig ska erbjudas ett års vidareutbildning i ämneskunskaper på universitet. Under denna utbildning erhålls 80 procent av ordinarie lön. Utbildningen ska avse fördjupning i de ämnen eller ämnesmetodik som läraren redan är behörig i, eller studier för att bli behörig i ytterligare ämne. Studierna kan bedrivas på heltid eller deltid, ett år i sträck eller uppdelat under flera perioder.

Andelen elever behöriga till gymnasiet i Stockholm har sjunkit de senaste åren och är nu oroväckande låg, trots de insatser som görs i stadens skolor för att alla elever ska uppnå godkända resultat. Skillnaderna mellan pojkars och flickors studieresultat, motivation och studieval är stora, och detsamma gäller skillnaden i skolresultat mellan områden och stadsdelar. Detta måste tas på största allvar. För att lyfta elevernas resultat ska ett oberoende internationellt expertråd tillsättas. Expertrådet bör bestå av internationella experter och lärare och rektorer med erfarenhet av världens främsta skolsystem, samt av skolsystem som har genomgått kvalitetshöjningar. Rådet ska också involvera forskare, lärare och rektorer med erfarenhet av framgångsrik skolutveckling i Stockholm och Sverige.

Utbildningsnämnden ska under 2017 utreda hur en undervisningsgaranti till eleverna kan införas på högstadiet och gymnasiet. Om lektioner ställs in till exempel för att läraren är frånvarande ska undervisningen ges vid ett annat tillfälle.

Många elever behöver extra stöd redan det första skolarbetet för att lära sig läsa och skriva. Läs- och skrivsvårigheter upptäcks ofta sent, därför vill Liberalerna att barns språkförståelse undersöks redan i förskoleklassen. Att undersöka språkförståelse redan i förskoleklass ska vara obligatoriskt. De barn som bedöms ha svårigheter kan då få ett individuellt stöd direkt vid skolstarten i årskurs ett.

Möjligheten till ett tionde år i skolan bör användas när så är lämpligt. Barn i behov av särskilt stöd ska garanteras god undervisning i en bra lärmiljö, antingen i den ordinarie

undervisningen eller i en mindre, särskild undervisningsgrupp. Tilläggsbelopp till skolor för de elever som har omfattande behov av särskilt stöd ska vara öronmärkta.

Grund- och gymnasieskolor samt högskolor måste samverka för att göra det möjligt för fler elever att läsa de kurser de vill och kan. För dem som vill nå längre ska det finnas möjligheter att gå före genom spetsutbildningar men även genom att läsa mer avancerade kurser, som t.ex. att läsa gymnasiematte redan i högstadiet. De spetsklasser som finns i Stockholm ska vara kvar och nya ska starta. Möjligheterna för studiemotiverade elever att tentera av gymnasiekurser och att läsa högskolekurser redan på gymnasiet ska byggas ut.

Skolan ska vara en trygg plats för alla elever och det ska vara tyst och lugnt under lektionstid. Det är en förutsättning för att undervisningen ska fungera och för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig den. I stadens brukarundersökning svarar nästan varannan elev i Stockholms skolor att de störs på lektionerna. Det är oacceptabelt. De som drabbas hårdast är de elever som har inlärnings svårigheter, koncentrationsproblem, och de som inte kan få hjälp och stöd hemifrån. Det är föräldrarnas och skolans gemensamma ansvar att skolan är trygg, att det är tyst och lugnt på lektionerna och att kränkande behandling, skolk och sena ankomster inte accepteras.

Ett perspektivskifte behövs i svensk skola om att kränkningar, misshandel, förtal och andra lagbrott inte är något som accepteras bara för att de sker mellan elever. Vi vill se en värderingsförskjutning från att prata om "mobbing och kränkande behandling" till att tydliggöra för elever och föräldrar om att mobbningsbeteenden egentligen ofta består i lagbrott. Det är dags att sluta se mellan fingrarna med misshandelsfall bara för att de sker i skolan.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.

Reservation

John Kåberg (C) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att utbildningsförvaltningen ansöker om att bli försökskommun för ett treterminssystem i skolan.
- att utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att instifta priset Årets Skolledare.
- att utbildningsförvaltningen genomföra ett pilotprojekt med administrativa lärarassistenter.

- att utbildningsförvaltningen tar fram en strategi för särbegåvade elever.
- att utbildningsförvaltningen utformar en modell hur en mer rättvisande resultatuppföljning kan genomföras.
- att utbildningsförvaltningen bidrar till att valfriheten ökar och når alla.
- att utbildningsförvaltningen arbetar för att lärarnas administrativa uppgifter ska minskas.
- att utbildningsförvaltningen ser över stödet till rektorena och hur de kan organisera senare skolstarter.
- att utbildningsförvaltningen tar fram ett förslag på kvotsystem för en jämnare fördelning av nyanlända elever.
- att utbildningsförvaltningen verkar för att staden bygger högkvalitativa skolbyggnader för att understryka utbildningens värde.
- att därutöver anföras:

Införandet av valfriheten är en av de viktigaste reformerna i skolan. Centerpartiet vill att föräldrarnas och elevernas valfrihet ska öka och att fristående, privata alternativ ska uppmuntras. Knäckfrågan för valfriheten är att det är genomgående hög kvalitet och att så många som möjligt får sitt förstahandsval. Vi skulle gärna se fler fristående skolor. Valfriheten skapar en konkurrens om eleverna som leder till bättre kvalitet, större mångfald och bättre lärare. Samtidigt är det viktigt att det finns bra system för föräldrar och elever att granska och jämföra olika alternativ. Alla ska uppmuntras att aktivt välja och utbildningsförvaltningen ska bidra till att valfriheten ökar och når alla.

Vi ser med oro över hur det blir fler och fler mål som Utbildningsförvaltningen följer upp i sin verksamhet. Målsättningar i sig självt bra men inte när det är upp till 70 stycken olika mål inom verksamheten. Det gör att fokus för lärare, skolledare och förvaltning inte hamnar på det centrala, vad och hur eleverna når sina mål. Dessutom innebär alla dessa mål att lärare och skolledare får orimlig administrativ börda.

Sverige och Stockholm har nyligen fått många nya invånare på grund av de fasansfulla krig och förtryck som utspelar sig i delar av världen. Vi kan och borde ta emot flera människor på flykt. De människor som tar sig till Stockholm för att skapa sig ett nytt liv ska välkomnas och snabbt lära sig svenska, komma i utbildning eller få ett jobb. Det är nyckeln till en bra integration och ett minskat utanförskap. Alla nyanlända barn ska så snabbt som möjligt få en plats i skolan, detta oavsett besked om asyl eller inte. Friskolorna måste få möjlighet att ta ett större ansvar för nyanlända barns skolgång. Centerpartiet uppdrar därför till

Utbildningsförvaltningen att återkomma med ett förslag på kvotsystem för fördelning av nyanlända elever i samtliga skolor i Stockholm. De extra medel som fördelas till nyanlända elever ska självklart följa med eleven till skolan.

Betygssystemet är problematiskt i sig självt då vi endast kan utläsa vilka resultat eleverna kan visa vid slutet av sin utbildning men under lång tid har det varit det bästa sättet att skilja elever åt vid ansökan till vidare utbildning. Oavsett så är det ett dåligt mått på kvalitén på skolan. För att kunna visa tydligare för föräldrar och elever får utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda hur ett system där elevernas kunskapsutveckling har förändrats under skoltiden, så kallad value added. Skolans insats på elevernas kunskapsutveckling ser Centerpartiet som ett betydligt viktigare mått på kvalitén av en skola snarare än slutresultaten. Dessutom vill Centerpartiet se att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att börja särredovisa resultaten för elever som inte har gått i svensk skola från och med första årskursen. Många skolor lider av siffror som ger sken av dåliga resultat när det i själva verket kan vara en stor andel av eleverna som bara gått i svensk skola i några få år. Det är orimligt att förvänta sig samma resultat från en elev som gått i svensk skola i nio år och av en elev som gått i svensk skola i bara två år.

Stockholm stad ska ansöka om att bli en försökskommun med ett treperiodssystem. Centerpartiet tror att just en sådan strukturförändring skulle göra att eleverna i stadens skolor når sina mål i mycket större utsträckning än vad som sker idag. Dessutom ger det möjligheter för elever som inte gått i svensk skola från årskurs ett att nå deras individuella mål.

Lärare ska få vara lärare och rektorer ska få vara rektorer. Låt oss ge lärarna i staden möjligheten att genomföra sin profession så som de själva gör det bäst. Mer och mer administrativa uppgifter har genom åren lags på lärarna. Staden ska därför genomföra ett pilotprojekt med lärarassistenter som ger tillbaka lärarna rätten att få koncentrera sig på just det som de gör bäst, att undervisa. Stadens skolledare har en av många nyckelroller i kommunens skolor. Under många år har utmärkelser för lärare och lärarlag delats ut i staden och det är dags att staden även börjar uppmärksamma rektorerna och skolledarnas insatser i staden. Som svar på en skrivelse meddelade utbildningsförvaltningen att de ställer sig positiva till ett sådant införande. Därför kan det endast ses som en tidsfråga innan priset är på plats och Centerpartiet ser fram emot instiftandet av priset.

Alla elever har rätt till undervisning och utbildning utifrån sina egna behov. Utan att förminska eller bortse från de utmaningarna som utbildningsförvaltningen lägger fram i verksamhetsplanen ser vi i Centerpartiet att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en stadsövergripande strategi för särskilda elever.

Centerpartiet är stadens mest framstående parti i frågor kring stadsbyggnad och hur vi gemensamt bygger en stad att leva i. Alla partierna i utbildningsnämnden är överens om att skolor behöver byggas i hela staden med tanke på hur Stockholm växer. Skolan ska vara en central punkt i staden och skolbyggnaderna ska nå höga krav på arkitektonisk kvalitet. Skolornas placering och skepnad utgör en spegling av samhällets syn på utbildning och undervisning och det är därför dags att staden och utbildningsförvaltningen får mandat att återuppta skolans plats och roll i staden som den självklara mittpunkten.

I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetförslag som presenterats för kommunfullmäktige.

Ersättaryttrande

Christian Carlsson (KD) anmälde ett ersättaryttrande enligt nedan:

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
- att därutöver anföra:

Skolans uppgift är att förmedla kunskap och bildning till våra barn. Kunskap ger människor möjlighet att utvecklas och makt att forma sitt eget liv. Kristdemokraterna vill därför ha en skola med ordning och kunskap i fokus. Vi vill ha mer undervisningstid, tidigare uppföljning i form av betyg från åk. 4 och fortsatta satsningar på att stärka läraryrket. Vi vill också se ett återupprättat föräldraansvar. Det fria skolvalet är en grundförutsättning för att nå stadens mål om att vara en av världens ledande kunskapsregioner. Valfriheten är en rättighet vi ska värna och utveckla och vi kristdemokrater kommer alltid att försvara det fria skolvalet. Skolan ska också ha ett välutvecklat värdegrundsarbete.

som alla människors lika och okränkbara värde, frihet, demokrati, jämställdhet mellan könen och medmänsklighet. Dessa värden ska genomsyra hela skolans verksamhet och det är värden som vi inte kan kompromissa med. Det är däremot inte mer av svepande normkritik eller genuspedagogik som Stockholms skolor nu behöver, utan mer av goda normer och värderingar. Skolorna ska förmedla dessa normer och värderingar samt vara en fristad mot anti-demokratiska ideologier och uppfattningar såsom nazism, kommunism och islamistisk extremism. Stockholms stad behöver därför utvidga värdegrundsarbetet och ex. införa nolltolerans mot att elever använder IS-symboler. Kristdemokraterna avsätter i sin budget särskilda medel också två miljoner kronor för informationsinsatser om hederskultur och hedersrelaterat våld.

Stockholms skolor står inför en rad stora utmaningar där elevökningarna, personalförsörjningen, ordningsproblem och stora resultatskillnader mellan skolorna samt för låga kunskapsresultat är mest prioriterade. Ett gott ledarskap är avgörande för att eleverna ska uppnå bra resultat. Kristdemokraterna anser att skolledarskapet i Stockholms stad behöver ses över och förändras i en rad avseenden. Det ska för det första finnas en huvudansvarig rektor på varje skola, som kan utkrävas det fulla ansvaret. Det är oacceptabelt att det finns skolor idag där det inte finns en rektor som är huvudansvarig. Det ska finnas en ledare och ett ledarskap. Det ledarskapet ska förmedlas till eleverna på samma sätt av varje lärare på skolan. Vi anser också att man dels bör se över hur rekryteringsbasen av rektorer kan breddas och dels hur rektoreernas makt och individuella ansvar kan stärkas. Stockholm ska erbjuda kompetenshöjande åtgärder för skolledare men det är inte bara skolledarskapet som behöver stärkas, utan också lärarnas ledarskap i klassrummet.

Välutbildade, behöriga och engagerade lärare är grunden för en skola där eleverna får goda resultat i en stimulerande studiemiljö. En skicklig lärare måste både kunna leda klassen framåt och stimulera till kunskap, men också hålla ordning och reda i klassrummet. Därför föreslår Kristdemokraterna en satsning på ledarskap och konflikthantering för Stockholms lärare. Den typen av satsning skapar förutsättningar för bättre lärare, men också för en bättre arbetssituation för lärare och elever. Det är viktigt för att rekrytera fler lärare till yrket men också för att fler ska stanna inom yrket. Lönefrågan är en annan viktig aspekt det finns ett behov av att utöka antalet karriärlärartjänster så att fler får chansen att utvecklas i sin lärarroll. Kristdemokraterna avsätter 25 miljoner för en satsning på förstelärare och en sådan satsning skulle vara angelägen.

Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande och för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan krävs en aktiv dialog mellan elever, föräldrar och lärare samt övrig personal om de gemensamma värden som ska gälla. Alla skolor ska ha ordningsregler som är väl förankrade hos elever, medarbetare och föräldrar. Följderna för en elev som bryter mot reglerna måste vara tydliga. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som vidtas då en elev bryter mot de ordningsregler som finns på skolan. Mobbning är ett av de värsta uttrycken för bristande respekt för medmänniskor. Därför ska nolltolerans mot mobbning och trakasserier gälla. Rektor och elevens föräldrar ska alltid informeras. Som sista åtgärd ska mobbade elever, även mot föräldrarnas vilja, kunna flyttas från skolan. En förutsättning för att kunna ta till sig kunskap är att eleven deltar i skolundervisningen. Det är därför viktigt med snabba åtgärder mot skolk och sen ankomst. Olovlig frånvaro ska redovisas i elevernas terminsbetyg och kommuniceras snabbt och direkt med föräldrarna.

För att vända den negativa trenden i skolan krävs ett upprättat föräldraansvar. Det måste vara en självklarhet att föräldrar tar sitt fulla ansvar genom att se till att eleverna gör sina läxor och inte minst genom att förmedla att skolan är någonting viktigt, att skolans ordningsregler är till för att följas och att klasskompisar alltid ska bemötas med respekt. Det är ett faktum att barn som har föräldrar som bryr sig uppnår bättre skolresultat, medan barn med frånvarande föräldrar tenderar att misslyckas i skolan. För att upprätta föräldraansvaret för barnens skolgång är det viktigt att Stockholms skolor upprättar ett ansvarskontrakt mellan elev, föräldrar och skolan, där det framgår vem som ansvarar för vad för en lyckad skolgång.

Att stärka elevernas fysiska och psykiska hälsa är centralt både för deras välmående och förmåga att tillgodogöra sig kunskap. Elevhälsoarbetet ska vara förebyggande och integreras i skolans alla verksamheter. På varje skola ska det finnas elevhälsoteam med tillgång till skolkuratorer, skolpsykologer, skolsköterskor och specialpedagogisk kompetens. Elever i behov av elevhälsans insatser ska erbjudas stöd inom 24 timmar från det att en första kontakt har tagits. Kristdemokraterna vill förstärka elevhälsan med 10 miljoner kronor för att motverka den psykiska ohälsan bland unga, men vi vill också satsa på tid för barnen tidigt.

Kristdemokraterna vill minska barngruppernas storlek i förskolan till max tolv barn i småbarnsgrupperna och max 15 barn i grupper för de lite äldre barnen. Mindre barngrupper ger mer tid för barnen och innebär att fler barn blir sedda, bekräftade och känner sig trygga. Vi satsar 40 miljoner på

mindre barngrupper i förskolan samtidigt som vi är mycket kritiska till de ytterligare pålagor som den politiska majoriteten nu vill lägga på lärarna genom att nu införa rätt till längre dagar på förskolan för barn till föräldralediga. Det här är en rödgrön felprioritering som leder till större barngrupper, ökade kostnader, sämre anknytning och mer stress för såväl personalen som de barn som verkligen behöver vara på förskolan.

Sedan den rödgrönrosa majoriteten tog makten har reglerna för syskonförtur vid övergång från förskola till skola försämrats. Förändringarna innebar en minskning av syskonförturen till att gälla till och med att det äldre syskonet går i årskurs 3. Tidigare gällde den till och med att det äldre syskonet gick i årskurs 5. Syskonförturen vid ansökan om en plats vid en viss skola är viktig därför att det kan innebära en större trygghet för barn att få gå på samma skola som sina syskon, samtidigt som det underlättar i familjers vardag då man slipper skjutsa och hämta barnen vid flera olika skolor. Försämringarna av syskonförturen har fått stora konsekvenser i människors vardag och det var anmärkningsvärt att beslutet inte föregicks av en noggrann analys. Det är varken att föra en ansvarsfull eller familjevänlig politik. Kristdemokraterna föreslår därför en återgång till de tidigare reglerna för syskonförtur.

De nyanlända elever som kommer till Sverige i de sena skolåren behöver många gånger extra stöd för att nå kunskapskraven. Varje enskild elevs kunskaper och behov av särskilda insatser ska skyndsamt identifieras och en planering för skolgång efter elevens behov ska genomföras. Det är viktigt med god samverkan mellan ordinarie skolverksamhet, modersmålsundervisning och studiehandledning för dessa elever. En nyanländ elev ska så tidigt som möjligt delta i den ordinarie undervisningen, men det är viktigt att en successiv övergång till den ordinarie undervisningen kan ske samt att en individuell bedömning görs för att avgöra om eleven är redo att delta i den ordinarie undervisningen. Inledningsvis ska studier och ämnesundervisning i svenska kunna kombineras med ämnesundervisning på elevens modersmål för att på så vis påskynda elevens kunskapsinläring. Det ska också vara möjligt att delta i den ordinarie undervisningen inom vissa ämnen före andra, och det ska vara möjligt att gå tillbaka till förberedelseklassen om det bedöms vara nödvändigt för att erbjuda en studietakt som eleven mår bra av. Den elev som är nyanländ till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper.

Stockholm växer kraftigt och på flera platser är det nödvändigt att i snabb takt både bygga ut befintliga grundskolor samt att bygga nya, men det viktigt att vara varsam med skattebetalarnas

pengar och Kristdemokraterna anser att det är angeläget att i samband med förskole- och skolutbyggnad verka för lägre byggkostnader för att på så sätt begränsa framtida hyreskostnader.

Utbildningsförvaltningen och SISAB behöver se över kostnaderna för skollokaler i syfte att hålla de så låga som möjligt utan att för den delen kompromissa på skolornas behov. Vår inställning är att pengarna i första hand ska gå till verksamheten och inte till lokaler.

Något annat som är viktigt ur ett kostnadsperspektiv är att se över det socioekonomiska tillägget. Det socioekonomiska tillägget har utökats och idag motsvarar kostnaderna för det drygt en miljard kronor. Det är väldigt mycket pengar. Det är förvisso bra att skolor med större utmaningar ges möjlighet till fler anställda och att de ges förutsättningar att locka till sig de skickligaste lärarna men, men det finns anledning att ifrågasätta om dessa pengar verkligen används på ett optimalt sätt. En utvärdering av det socioekonomiska stödet bör därför göras för att få klarhet i vilka insatser som faktiskt ger effekt och leder till bättre resultat.

I övrigt hänvisar vi till Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige.